

Z wokandy: Przesłanki zwolnienia z opłat za pobyt w pieczy zastępczej nie mogą być tylko iluzją

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 22, maj 2026 13:06

Piotr Majoch

Odśloni: 57

WSA: Decyzja o odmowie odstąpienia od opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej musi być umotywowana sytuacją wnioskodawcy w zakresie szerszym niż tylko przez odniesienie do jego dochodów.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach rozpoznał skargę na decyzję samorządowego kolegium odwoławczego dotyczącą odmowy odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Uchylając zaskarżoną decyzję i poprzedzając ją decyzją prezydenta miasta, Sąd zwrócił uwagę, że opieranie decyzji w tym przedmiocie tylko na kryteriach dochodowych nie spełnia wymogów dotyczących uzasadniania decyzji.

Zwolnienie z opłat do dyspozycji starosty

Sprawa rozpatrzona przez gliwicki sąd administracyjny dotyczyła odmowy nieustalenia opłaty za pobyt dziecka wnioskodawczyni w pieczy zastępczej. Uzasadniając swoją decyzję, prezydent miasta powołał się na obowiązującą na terenie jednostki uchwałę. Obok wymienionych w niej szczegółowych przesłanek umarzania, odraczania, rozkładania na raty i odstępowania od ustalania opłat, organ zwrócił uwagę na zapis podkreślający fakultatywność stosowania ulg wobec wnioskodawców. Zastrzeżenie to miało łączyć się z przepisem art. 194 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (u.w.r.), w świetle którego starosta może - a zatem nie musi - stosować ulg, w tym odstępować od ustalenia opłaty wskazanej w art. 193 u.w.r., czyli opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Badając indywidualną sytuację wnioskodawczyni, organ stwierdził, że ponoszenie przez kobietę opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej nie przekracza jej możliwości finansowych. Organ zauważył wprawdzie, że osiągnane przez nią dochody nie przekraczają znacznie wyznaczonego kryterium, jednak ponoszone przez nią wydatki nie pochłaniają tych dochodów w całości. W konsekwencji prezydent miasta, a w ślad za nim samorządowe kolegium odwoławcze uznali, że brak jest podstaw do uwzględnienia jej wniosku. Odmowa została podtrzymana przez organ II instancji. Stało się tak pomimo podkreślenia w odwołaniu od pierwotnej decyzji niepełnosprawności dzieci pod opieką wnioskodawczyni. Tak trudna sytuacja osobista miała uniemożliwiać jej znalezienie pracy. Organ ponownie użył jednak argumentu uznania administracyjnego, podnosząc możliwość dokonania wyboru o zastosowaniu czy niezastosowaniu ulgi. Analizując wydaną decyzję stwierdził, że zastosowanie oczekiwanej ulgi mogłoby mieć miejsce tylko w sytuacji zupełnej niemożności poniesienia opłat przez wnioskodawczynię.

Dowolność wrogiem uznaniowości - przypomina WSA

W skardze wniesionej do sądu administracyjnego podniesiono błędne ustalenie dochodów skarżącej poprzez uwzględnienie wpływów o jednorazowym charakterze. Inny argument dotyczył nieuwzględnienia niepełnosprawności dzieci na jej utrzymaniu, co - w ocenie skarżącej - stanowiło dowód na przeprowadzenie postępowania w niewłaściwy sposób. Skarga została uznana przez WSA za zasadną.

Oceniając wydane w sprawie decyzje i zestawiając motywy organów z wymienionymi w miejscowej uchwale przesłankami odstąpienia od ustalenia opłaty, Sąd zwrócił uwagę na szereg kwestii. Odnosząc się do argumentu uznania administracyjnego po stronie organu, Sąd uznał, że choć fakt ten ogranicza możliwości kontroli wydanej w ten sposób decyzji, to każdorazowemu sprawdzeniu podlega, czy granice uznania nie zostały przekroczone. Tłumacząc założenia związane z przyznaniem poszczególnym

Z wokandy: Przesłanki zwolnienia z opłat za pobyt w pieczy zastępczej nie mogą być tylko iluzją

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 22, maj 2026 13:06

Piotr Majoch

Odłony: 57

---

organom możliwości podejmowania decyzji w sposób uznaniowy, Sąd zwrócił uwagę na znaczenie odpowiedniego uzasadniania rozstrzygnięć. Uznaniowość nie oznacza bowiem dowolności.

Bez dokładnego uzasadnienia decyzja nie jest prawidłowa

Odnosząc tę zasadę do stanu faktycznego opisywanej sprawy Sąd uznał, że organy przekroczyły granice uznaniowości uzasadniając swoje decyzje w sposób lakoniczny. Jednym z zarzutów stawianych uzasadnieniom było oparcie ich na przesłankach dochodowych. Zabrakło m.in. dokładnego sprawdzenia, jakie kwoty rzeczywiście pozostają do dyspozycji skarżącej. W decyzjach nie odniesiono się także konkretnie do osobistej sytuacji skarżącej, która oprócz trudnej sytuacji materialnej zmagająca się z niepełnosprawnością swoich dzieci. Osobny zarzut dotyczył sposobu prowadzenia postępowania przez samorządowe kolegium odwoławcze, które - zdaniem Sądu - powieliło ustalenia prezydenta miasta w sposób bezkrytyczny.

Sąd dodał, że określone przez rady powiatów szczegółowe warunki stosowania ulg, w tym odstępowania od ustalania opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, nie mogą tworzyć tylko iluzji. Z taką iluzją mamy natomiast do czynienia, gdy dany organ, pomimo istnienia silnych argumentów przemawiających za zwolnieniem wnioskodawcy z opłat (choćby z racji uniemożliwiającej podjęcie pracy niepełnosprawności jego dzieci), sugeruje się tylko różnicą pomiędzy osiąganymi dochodami a ponoszonymi wydatkami. Taka weryfikacja stanu faktycznego nie wystarczy do tego, by uznać dane postępowanie za przeprowadzone w sposób rzetelny.

W konsekwencji Sąd uchylił badaną decyzję, wskazując na konieczność szczegółowego badania osobistej sytuacji osób wnoszących o zwolnienie ich z opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Jak wynika z uzasadnienia wyroku, granica między dozwoloną uznaniowością a niedozwoloną dowolnością bywa cienka.

Wyrok WSA w Gliwicach z 28 kwietnia 2026 r. (sygn. II SA/Gl 151/26) - orzeczenie nieprawomocne

Źródło: [CBOSA](#)